



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی



تملیلی بر آفرین وضعیت واردات نهاده های دامی کشور

دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

مهر ۱۴۰۳



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی



مقدمه

- تامین نهاده های دام و طیور در کشور همواره از مباحثی است که با چالش های متعددی طی سالیان متمادی روبه رو بوده است و این چالش ها بر قیمت تمام شده محصولات پروتئینی تاثیرگذار بوده و لذا باید به موضوع تامین نهاده های دامی از حیث امنیت و ایمنی غذایی کشور همیشه توجه ویژه شود.
- افزایش چشمگیر قیمت نهاده های دامی همچون جو، ذرت، کنجاله و دانه سویا به ویژه در برهه های زمانی خاصی بازار تولید محصولات پروتئینی را متلاطم کرده ، تولید کننده را متضرر و در نهایت سفره مصرف کننده را کوچکتر نموده است.



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

مقدمه

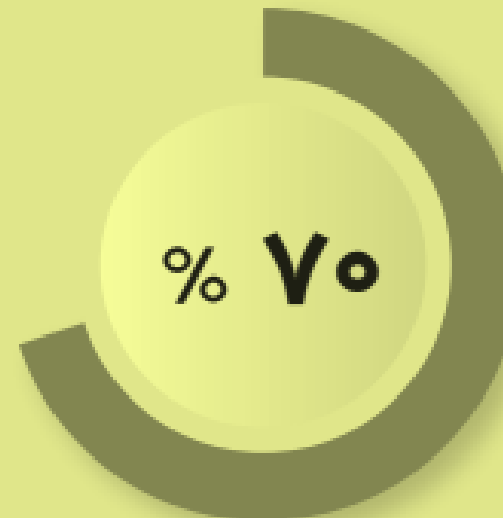
- تامین نهاده های دامی در کشور هم از طریق تولید و هم از محل واردات صورت می گیرد.
- ولیکن به دلیل شرایط جغرافیایی، خشکی و کمبود آب و نبود ماشین آلات و تکنولوژیهای لازم و البته فقدان استراتژی های مناسب تولید محصولات کشاورزی، ایران یک کشور واردکننده در نهاده های دامی به شمار می رود بطوریکه متوسط ۸۰ درصد از نیاز کشور به این اقلام از طریق واردات تأمین می شود
- مداقل ۷۰ درصد از هزینه های تمام شده محصولات پروتئینی همچون مرغ، تخم مرغ، شیر، گوشت قرمز و... به خوراک دام مربوط است لذا هرگونه افتلال در تأمین و توزیع این نهاده ها تولید این محصولات را با چالش جدی مواجه می نماید



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی



سهم واردات از تامین نیاز کشور
به نهاده‌های دامی



سهم خوراک دام در هزینه تمام شده
محصولات پروتئینی

نتیجه

هر گونه اختلال در تأمین و توزیع نهاده‌های دام و طیور، تولید و توزیع محصولات پروتئینی را با چالش جدی مواجه می‌کند



نیاز سالانه به نهاده های دامی در کشور و استان

• نیاز سالانه کشور بطور تقریبی ۳۲ میلیون تن علوفه، ۱۵ میلیون تن بقایای زراعی و ۱۸ تا ۲۰ میلیون تن نهاده‌هایی مانند ذرت، کنجاله سویا و سایر کنجاله‌ها برای مصرف صنعت دام و طیور است

• نیاز به واردات نهاده های دامی استان خراسان رضوی در سال بطور تقریبی ۱ میلیون و ۲۰۰ هزار تن و در ماه محدوداً ۶۰-۷۰ میلیون دلار است که شامل: ۴۰ هزار تن سویا- ۸۰ هزار تن ذرت و جو و همچنین سایر مکمل ها می باشد.

• از تعداد ۴۰۰ شرکت واردکننده نهاده های دام و طیور در کشور، ۲۴ شرکت در استان خراسان رضوی قرار دارند.

• از حدود هشتصد (۸۰۰) کارخانه خوراک دام و طیور در کشور، (۱۰۰) کارخانه با ۹۰ درصد مواد اولیه وارداتی در استان وجود دارد.



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن،
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

نگاهی بر وضعیت واردات نهاده های دامی در پنج ماهه نخست ۱۴۰۳ و مقایسه آن با مدت مشابه سال قبل

نهاده ها شامل:

جو، ذرت، دانه سویا و کنجاله سویا



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

مجموع واردات نهاده های دامی (جو، ذرت- دانه و کنجاله سویا)		
ارزش واردات (میلیون دلار)	میزان واردات (هزار تن)	
3039	7738	۵ ماهه نخست ۱۴۰۳
2681	5661	۵ ماهه نخست ۱۴۰۲

ذرت دامی		جو دامی		کنجاله سویا		دانه سویا		
ارزش واردات (میلیون دلار)	میزان واردات (هزار تن)	ارزش واردات (میلیون دلار)	میزان واردات (هزار تن)	ارزش واردات (میلیون دلار)	میزان واردات (هزار تن)	ارزش واردات (میلیون دلار)	میزان واردات (هزار تن)	
1,411	4,549	196	825	773	1,299	658	1,065	۵ ماهه نخست ۱۴۰۳
1,487	3,666	285	753	90	126	819	1,115	۵ ماهه نخست ۱۴۰۲

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران





وضعیت واردات نهاده های دامی در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۳ و مقایسه نسبت به مدت مشابه سال قبل

- بر اساس آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران، مقایسه واردات کل نهاده های دامی در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می دهد واردات مجموع نهاده ها از لحاظ ارزش (میلیون دلار) ۱۱.۷ درصد افزایش و از لحاظ میزان (هزارتن) ۲۶.۸ درصد افزایش داشته است.

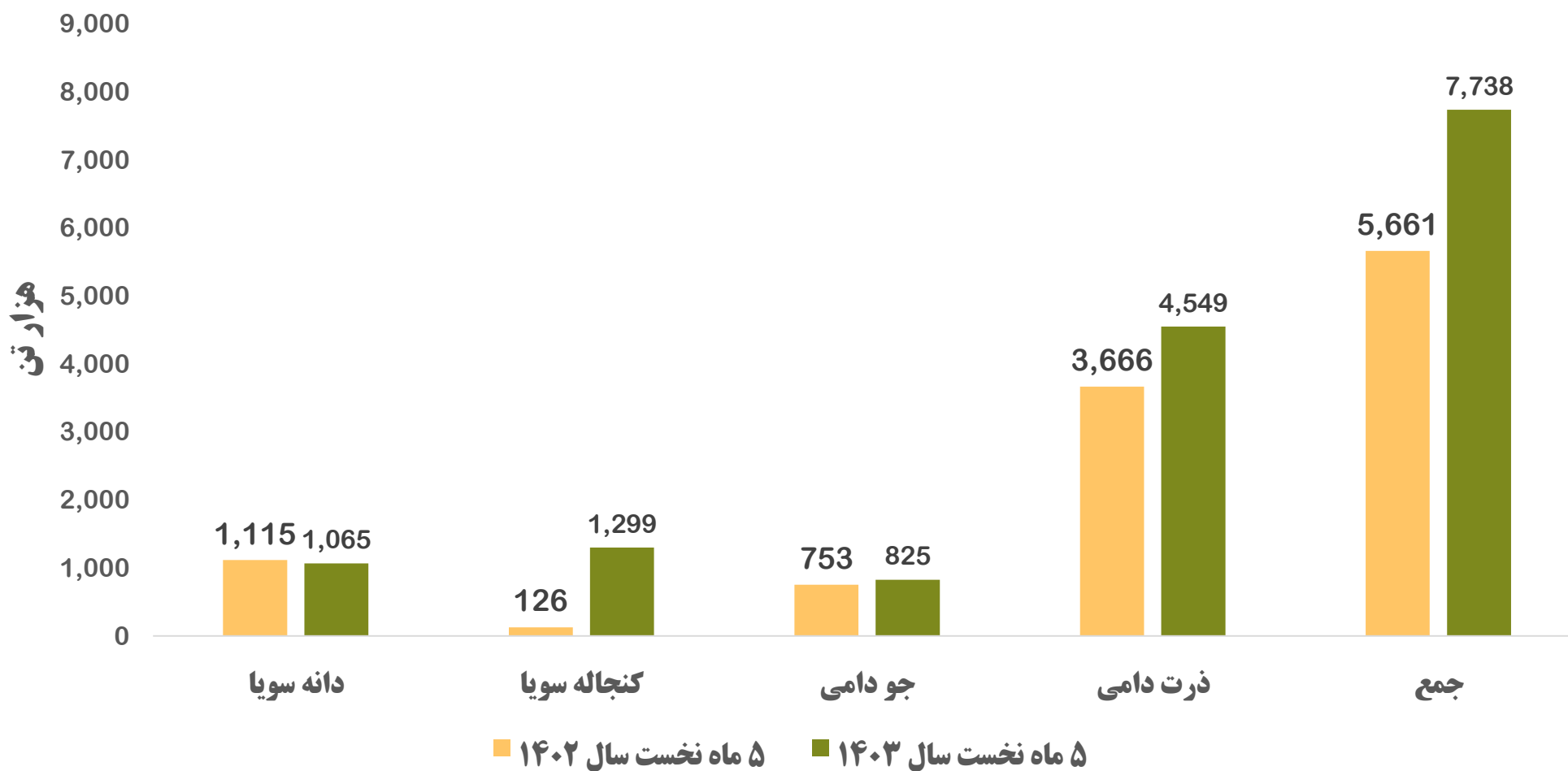
بررسی آمار واردات نهاده های دامی به تفکیک نوع نهاده نشان می دهد :

- میزان واردات دانه سویا ← از لحاظ میزان (هزارتن) ۴.۴۸ درصد کاهش و از لحاظ ارزش (میلیون دلار) ۱۹.۶۵ درصد کاهش
- میزان واردات کنجاله سویا ← از لحاظ میزان (هزارتن) ۹۳۰ درصد افزایش از لحاظ ارزش (میلیون دلار) ۷۵۸ درصد افزایش
- میزان واردات جو دامی ← از لحاظ میزان (هزارتن) ۹.۵۶ درصد افزایش ولی از لحاظ ارزش (میلیون دلار) ۳۱.۲ درصد کاهش
- میزان واردات ذرت دامی ← از لحاظ میزان (هزارتن) ۲۴ درصد افزایش و از لحاظ ارزش (میلیون دلار) ۵.۱۱ درصد کاهش



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

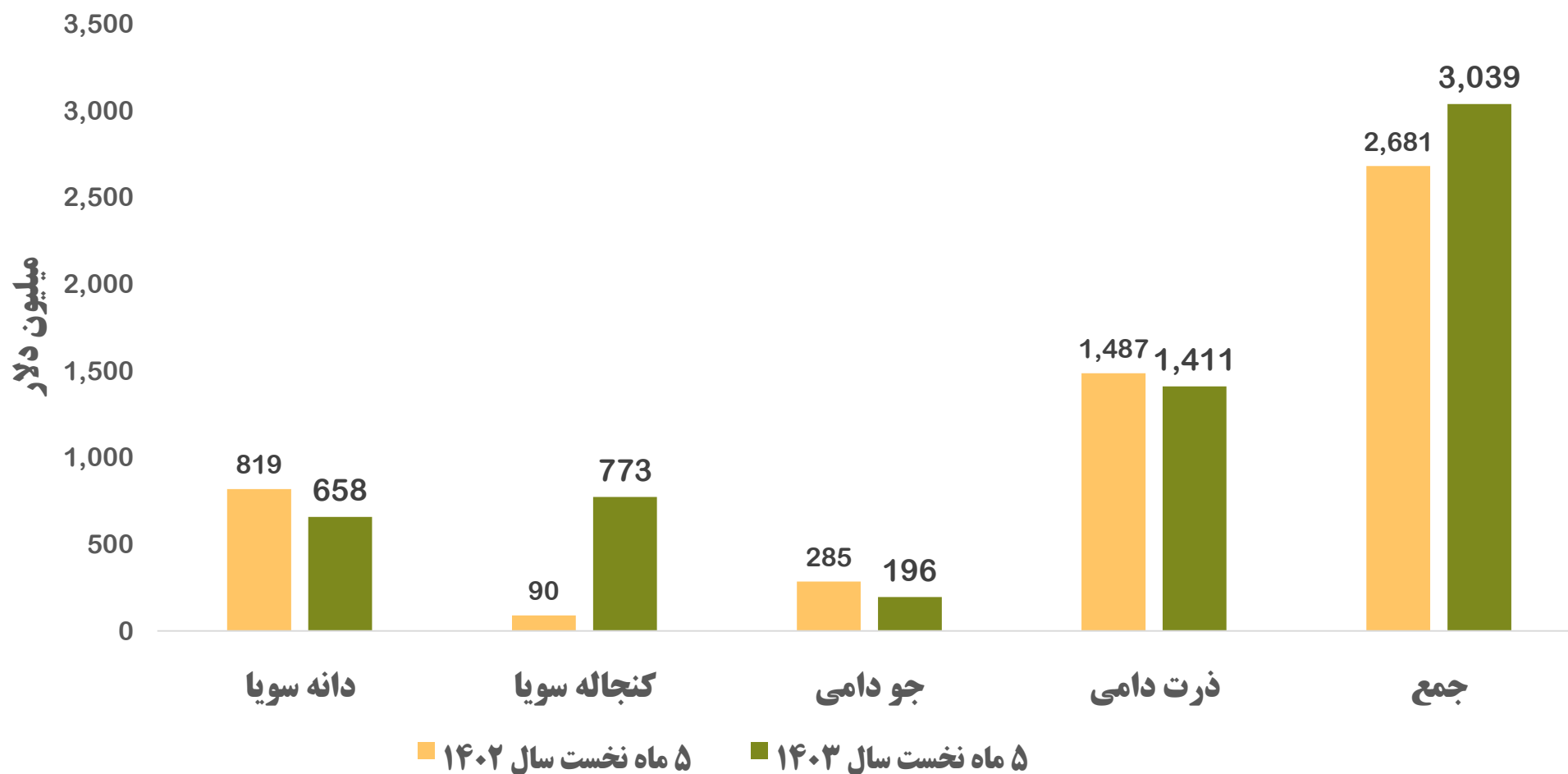
میزان وزنی واردات نهاده های دامی (هزار تن)





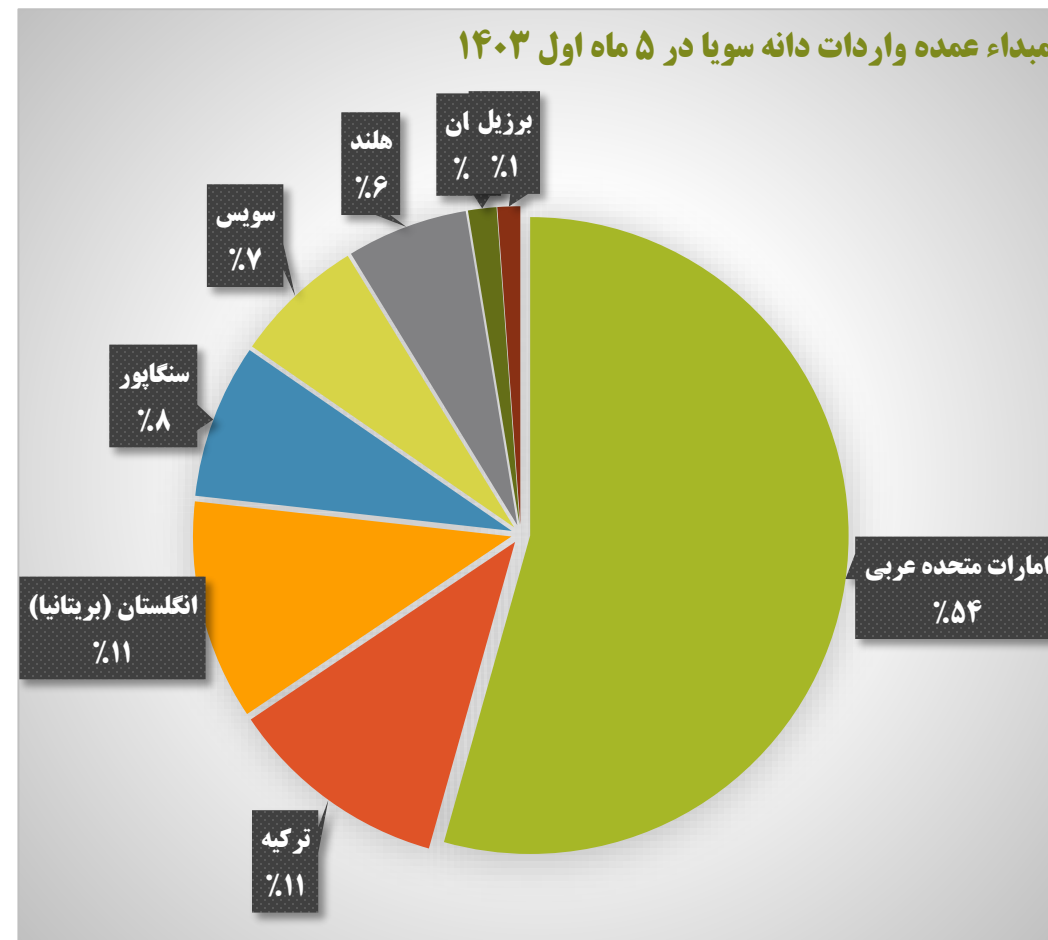
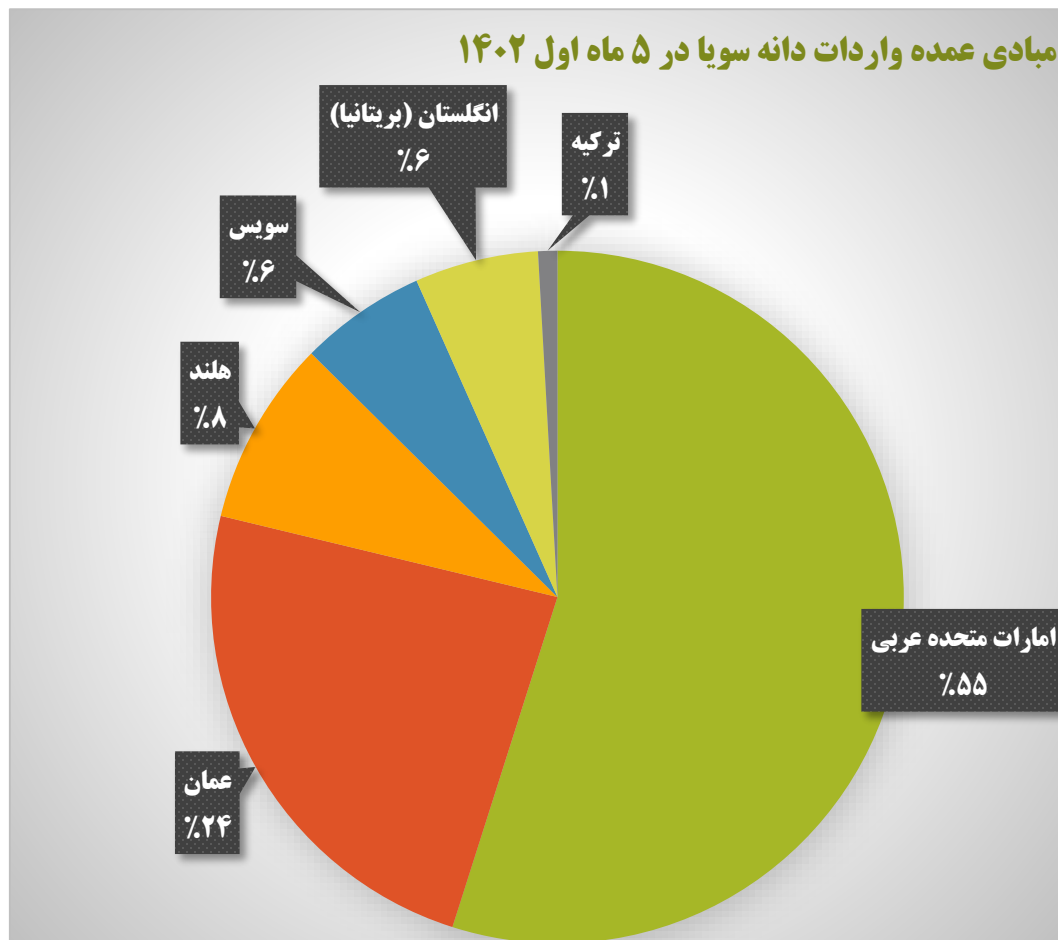
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

ارزش واردات نهاده های دامی (میلیون دلار)



مبادی عمده واردات دانه سویا در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۳ و مدت مشابه سال قبل

بر مبنای میزان واردات (هزار تن)



مبادی عمده واردات دانه سویا در ۵ ماهه نخست امسال و مدت مشابه سال قبل با سهم بیش از ۵۰٪ در واردات امارات متحده عربی بوده است

مبادی عمده واردات کنجاله سویا در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۳ و مدت مشابه سال قبل

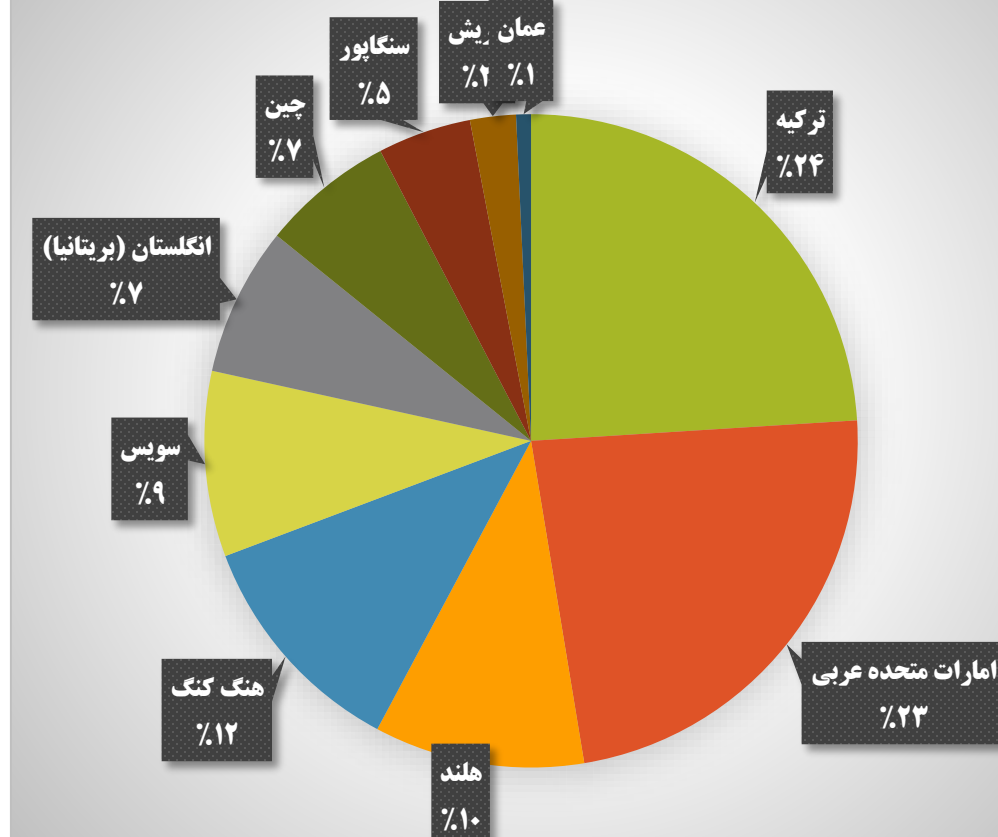
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

بر مبنای میزان واردات (هزار تن)

مبادی عمده واردات کنجاله سویا در ۵ ماه اول ۱۴۰۲



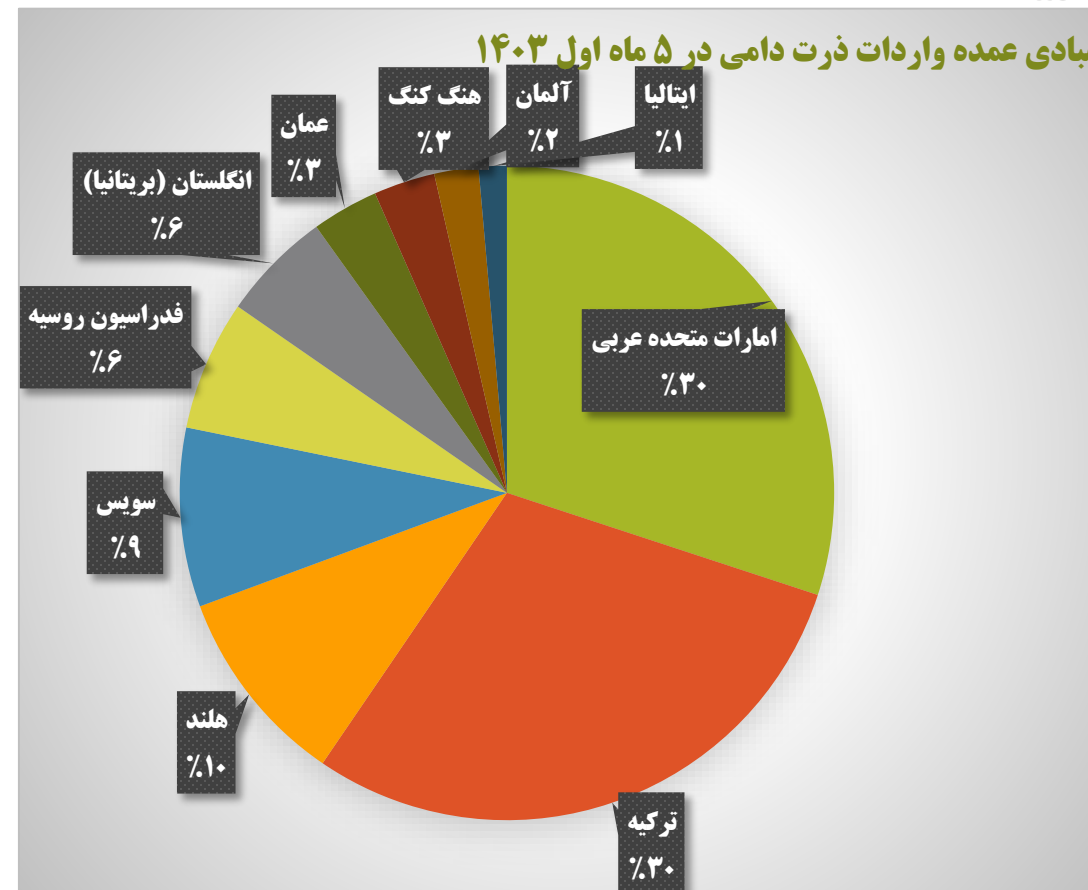
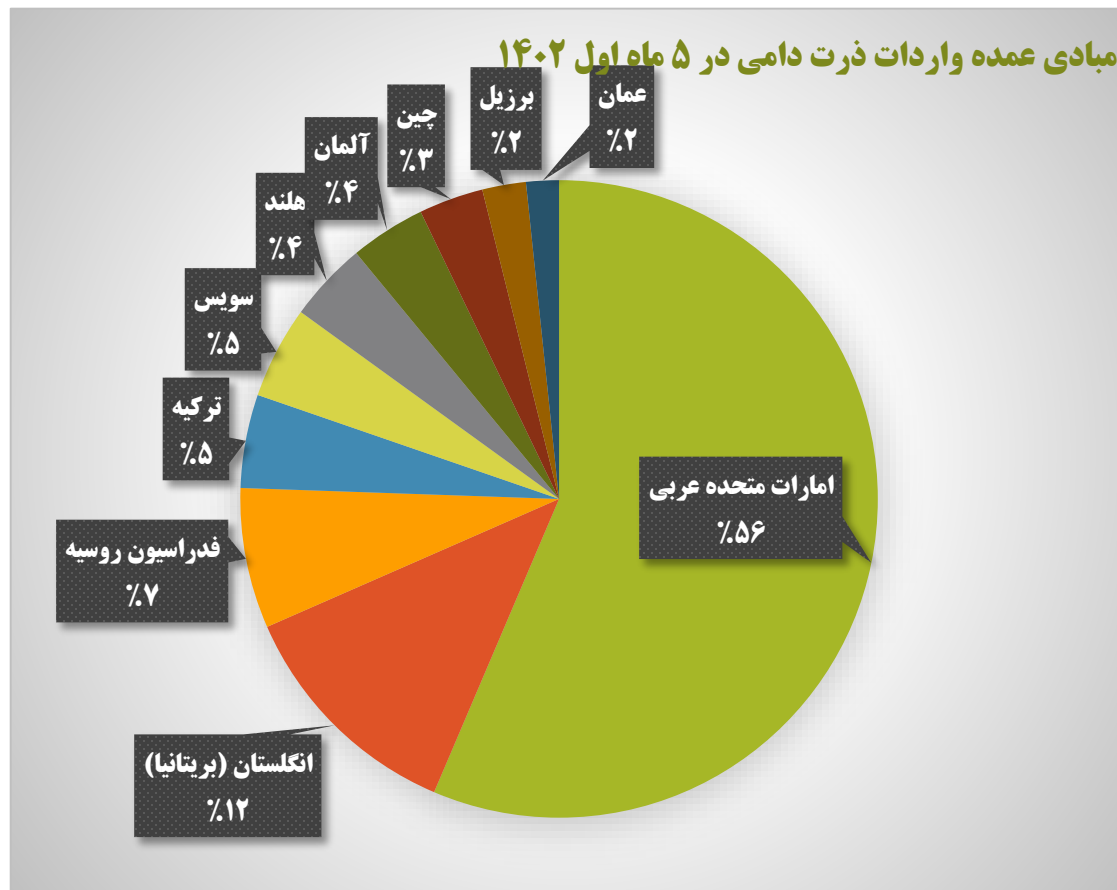
مبداء عمده واردات کنجاله سویا در ۵ ماه اول ۱۴۰۳



مبداء عمده واردات کنجاله سویا در ۵ ماهه نخست امسال ترکیه و امارت با سهم ۴۷ درصدی و در مدت مشابه سال قبل با واردات صرفاً از دو کشور امارت و ترکیه انجام شده است

مبادی عمده واردات ذرت دامی در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۳ و مدت مشابه سال قبل

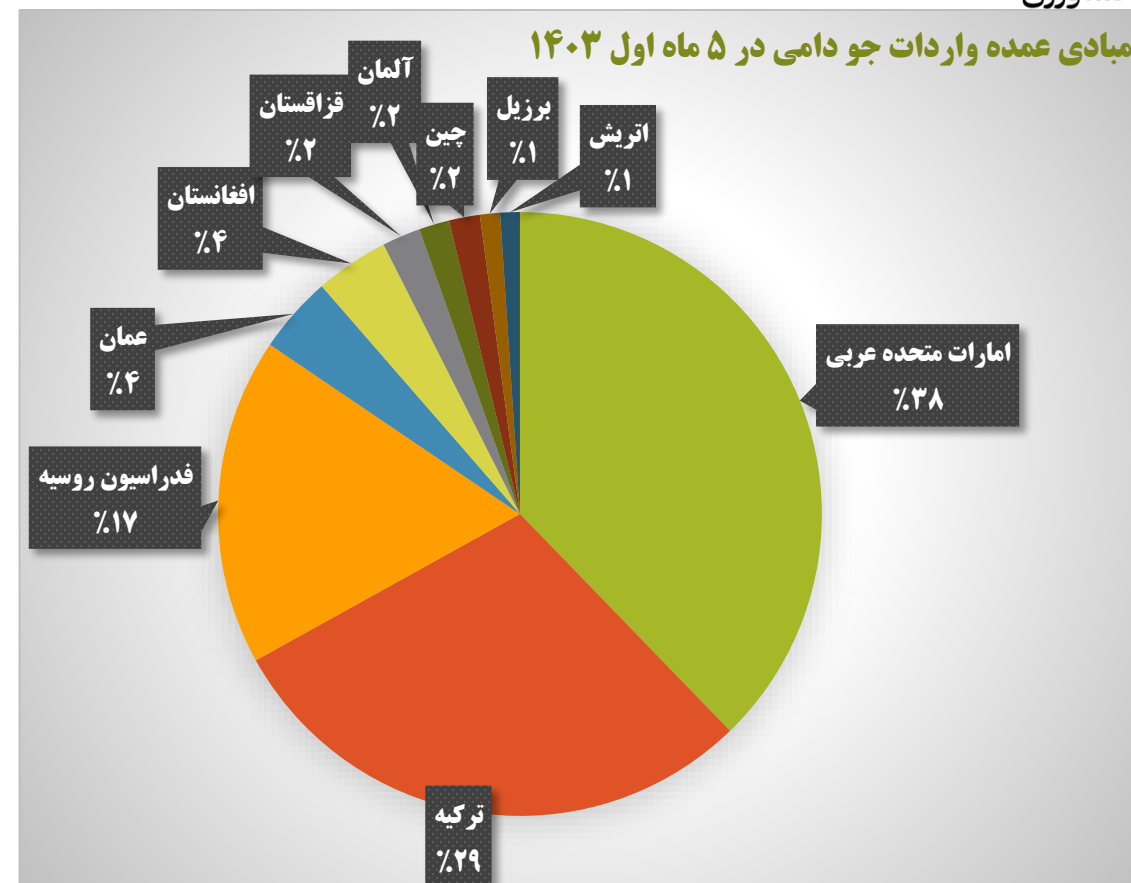
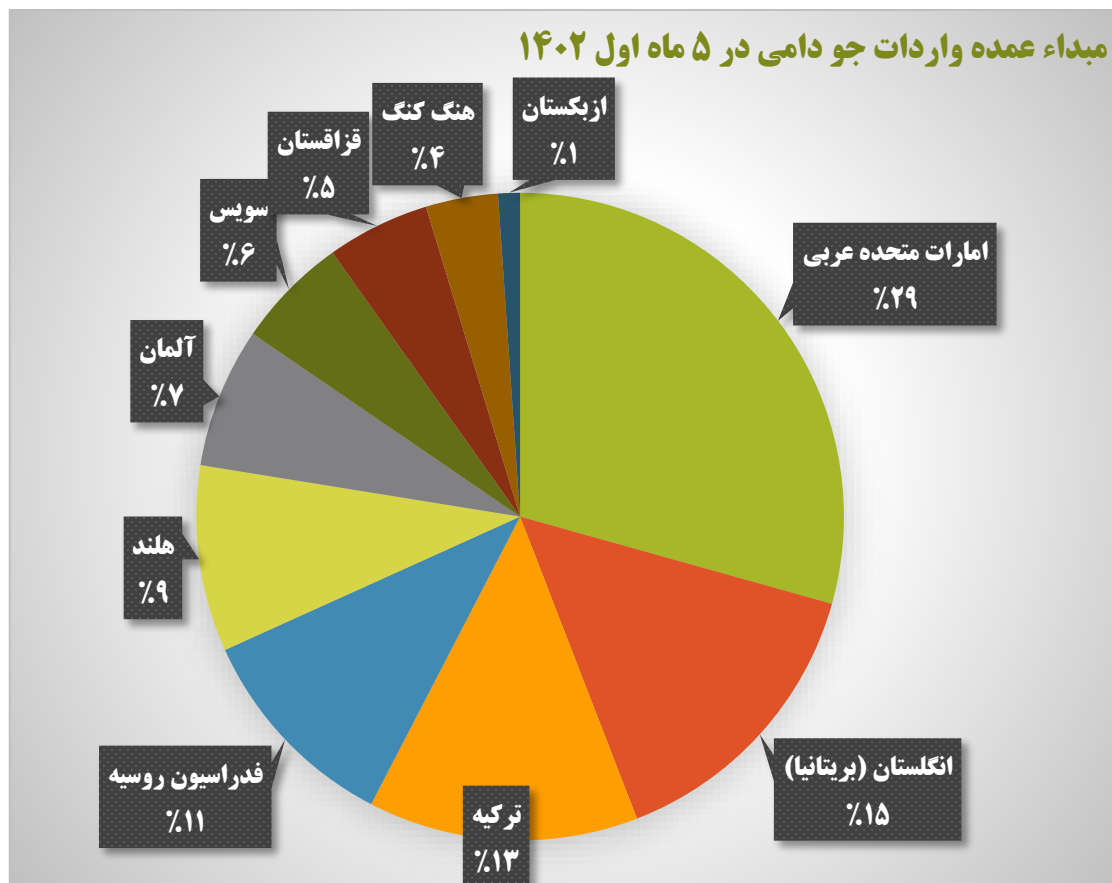
بر مبنای میزان واردات (هزار تن)



مبادی عمده واردات ذرت دامی در ۵ ماهه نخست امسال ترکیه و امارت با سهم ۶۰ درصدی و در مدت مشابه سال قبل امارت با سهم ۵۶ درصد بوده است

مبادی عمده واردات جو دامی در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۳ و مدت مشابه سال قبل

بر مبنای میزان واردات (هزار تن)



مبداء عمده واردات جو دامی در ۵ ماهه نخست امسال امارات و ترکیه با سهم ۶۷ درصدی و در مدت مشابه سال قبل امارات با سهم ۲۹ درصدی و پس از آن بریتانیا و ترکیه و ... بوده است



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

نگاهی بر وضعیت واردات نهاده های دامی در سال ۱۴۰۲

نهاده ها شامل:

جو، ذرت، دانه سویا و کنجاله سویا

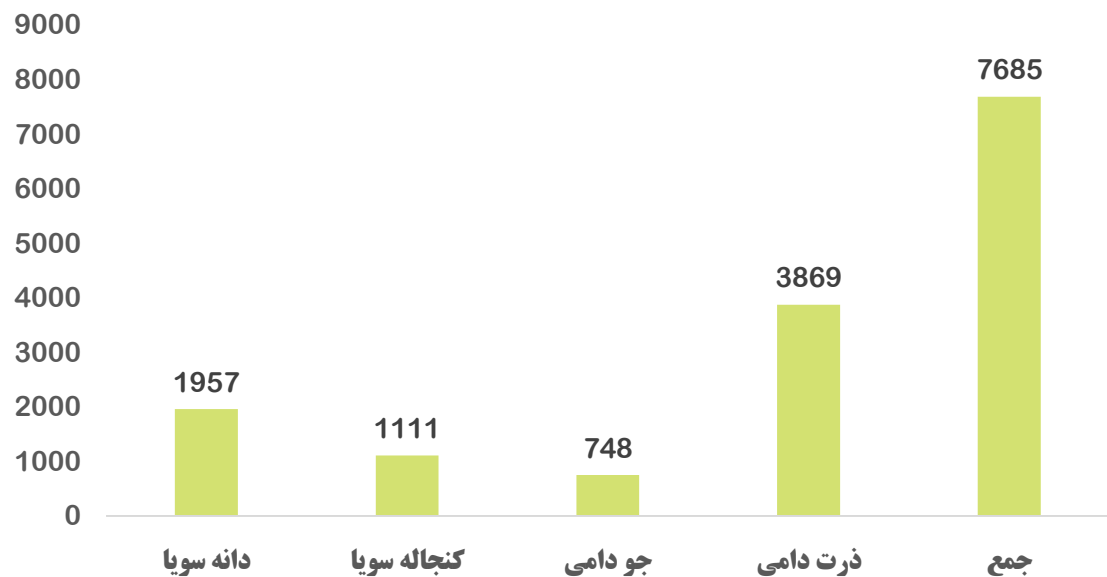


اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان جنوبی
دفتر کشاورز

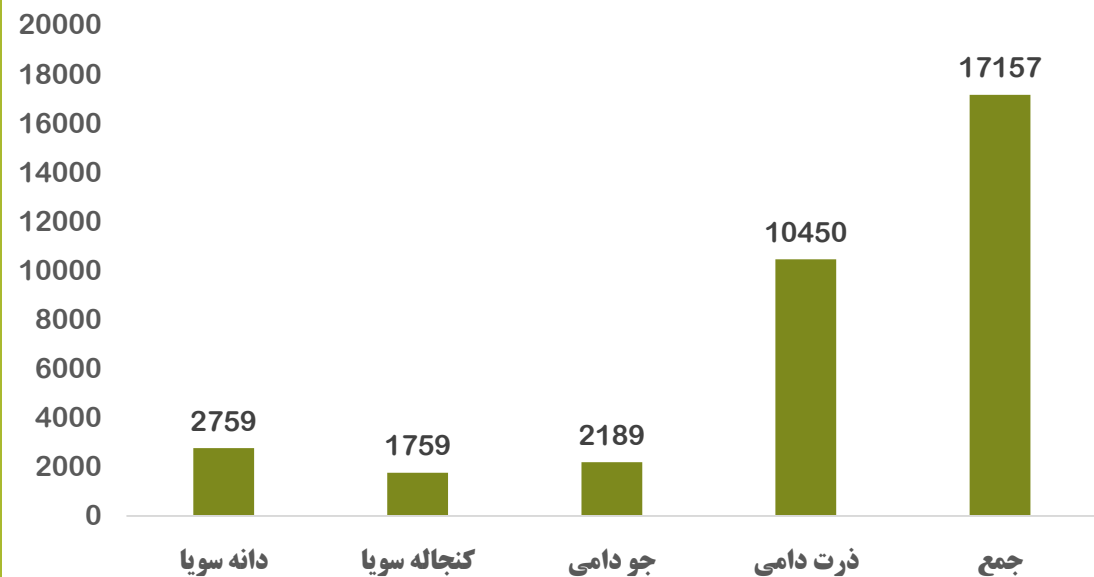
آمار واردات نهاده های دامی به کشور در سال ۱۴۰۲

جمع کل نهاده ها		ذرت دامی		جو دامی		کنجاله سویا		دانه سویا		سال
ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	
7685	17157	3869	10450	748	2189	1111	1759	1957	2759	1402

ارزش واردات نهاده های دامی ۱۴۰۲ (میلیون دلار)

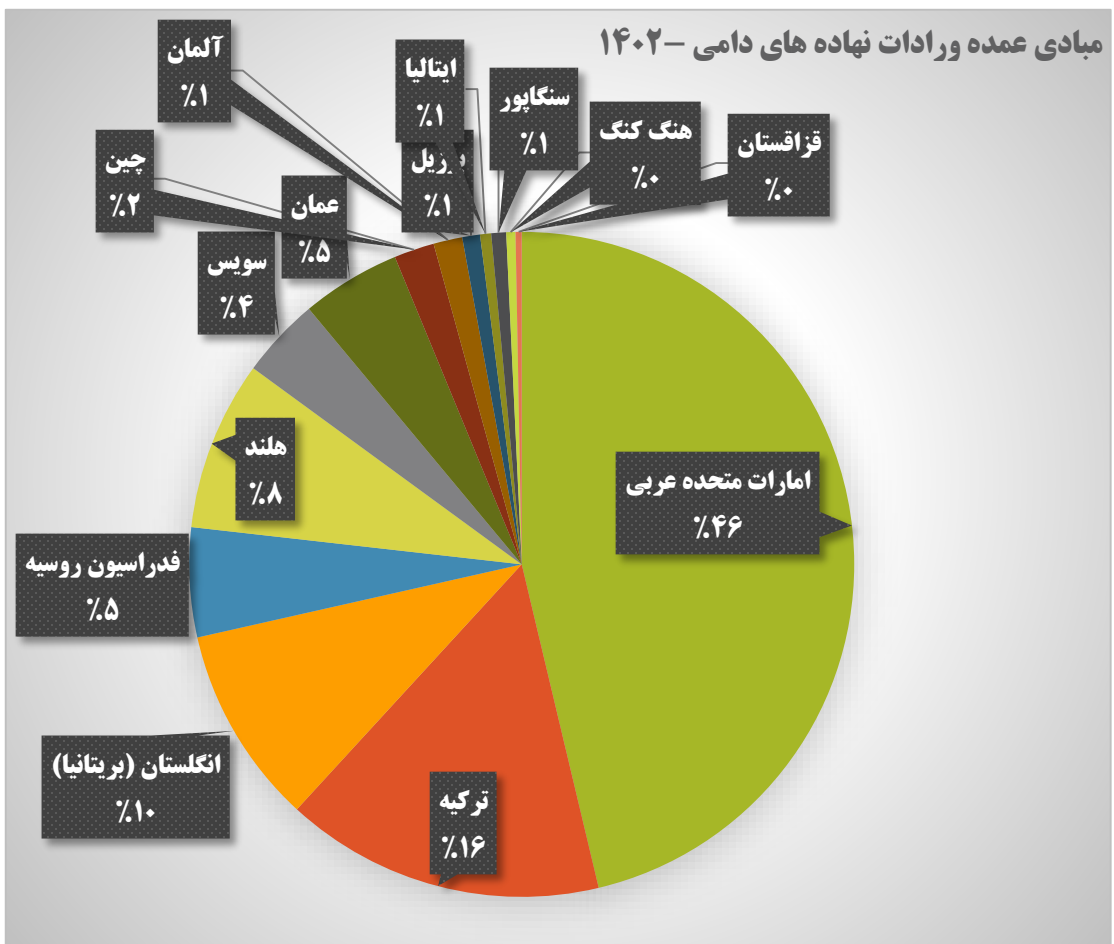


میزان وزنی واردات نهاده های دامی ۱۴۰۲ (هزار تن)



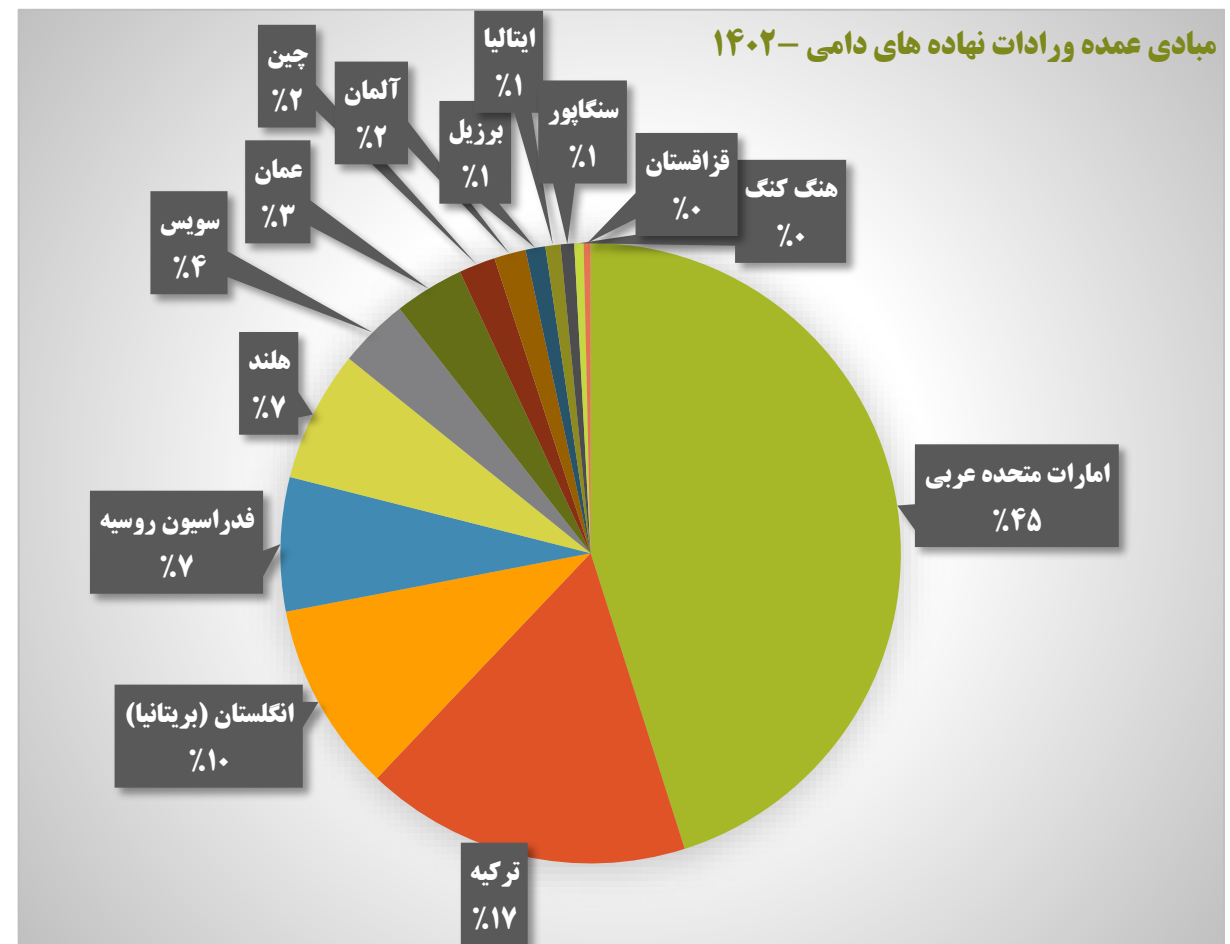
مبادی عمده واردات مجموع نهاده های دامی در سال ۱۴۰۲

بر مبنای ارزش واردات (میلیون دلار)



مبادی عمده واردات مجموع نهاده های دامی در سال ۱۴۰۲

بر مبنای میزان واردات (هزار تن)





اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

مروری بر روند ۱۰ ساله واردات نهاده های دامی

(سالهای ۱۳۹۳-۱۴۰۲)

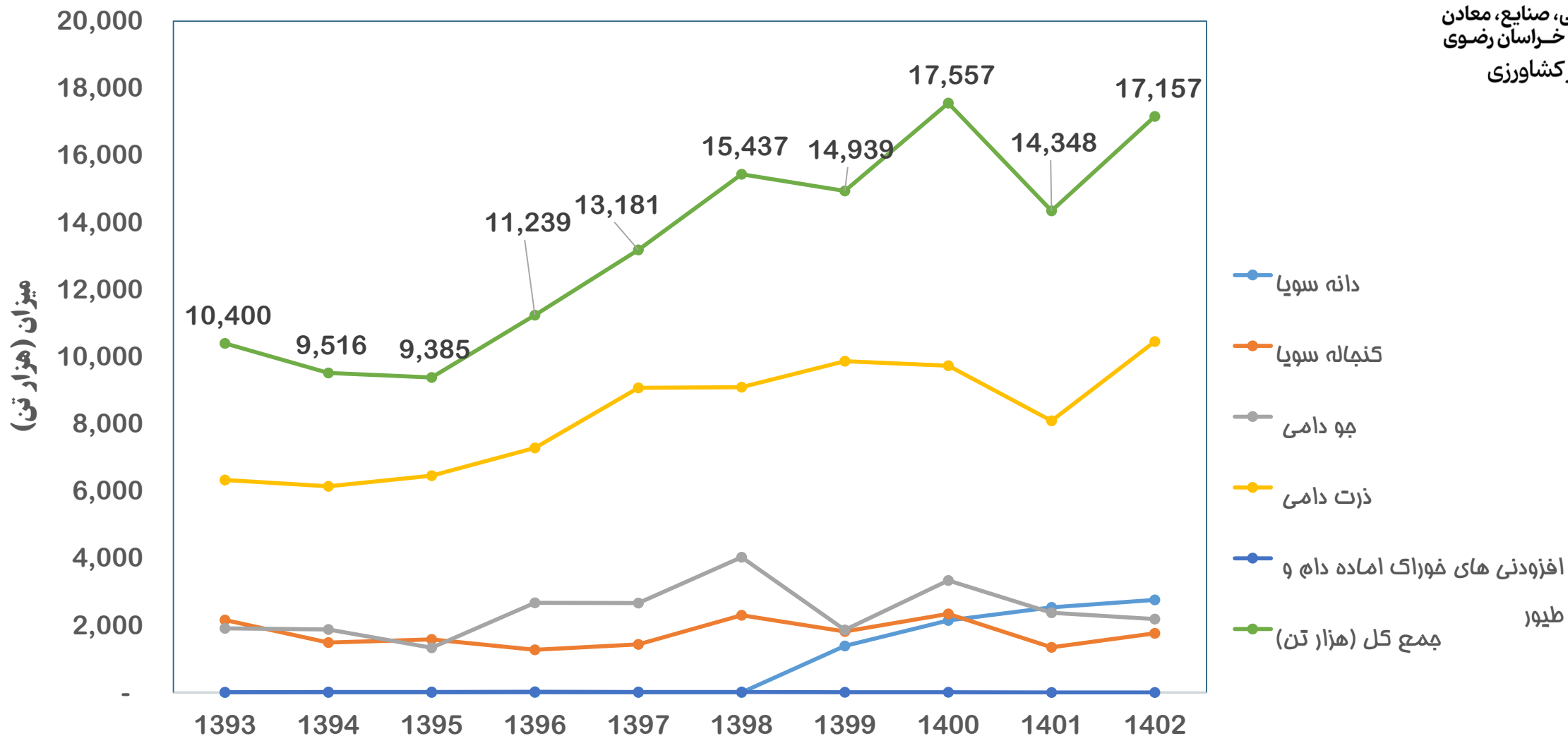
نهاده ها شامل:

جو، ذرت، دانه سویا و کنجاله سویا



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن، کشاورزی و کشتاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

روند ۱۰ ساله واردات نهاده های دامی بر مبنای میزان واردات (هزار تن)





اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

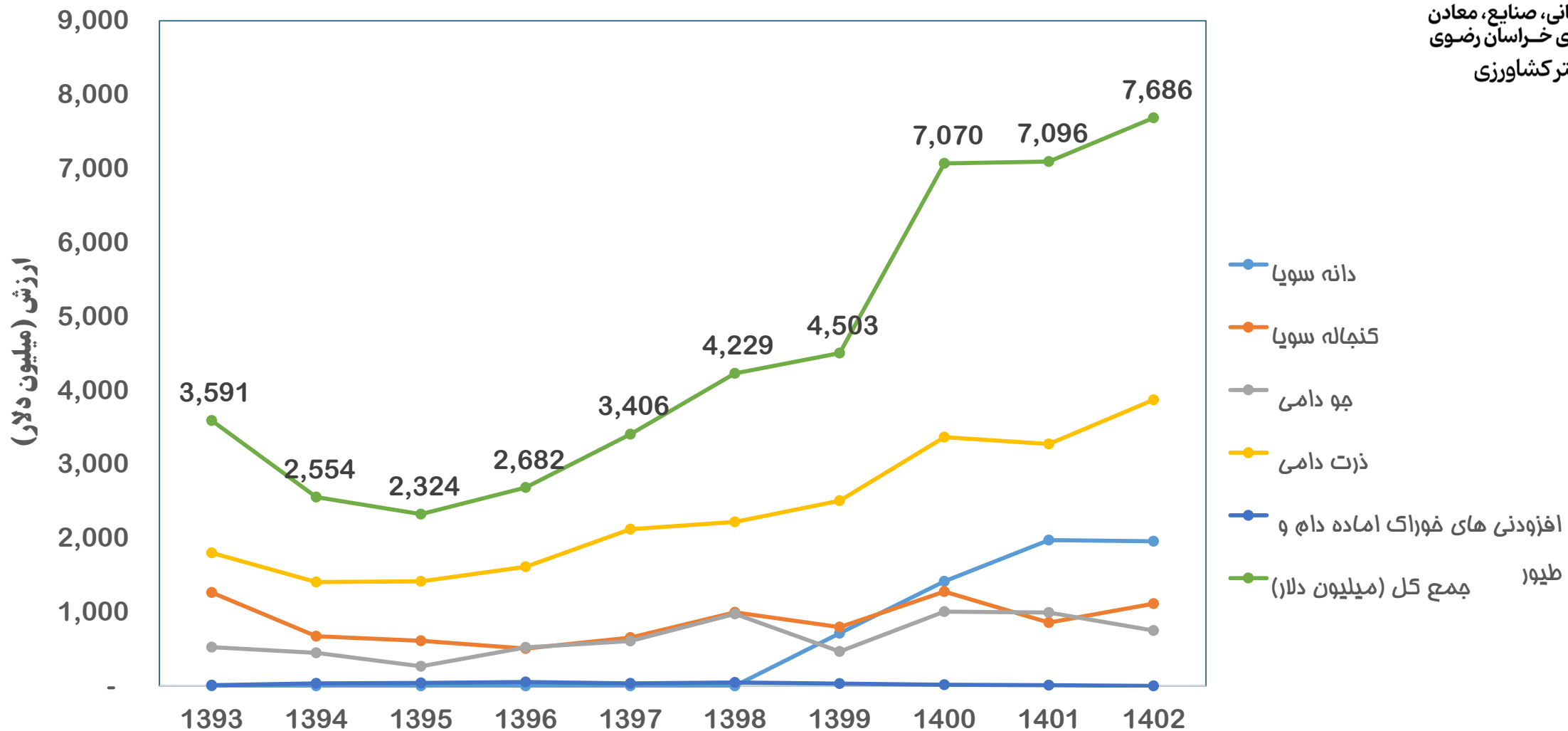
رند ده ساله واردات نهاده های دامی به تفکیک و کل بر مبنای میزان واردات (هزار تن)

جمع کل (هزار تن)	افزودنی های خوراک آماده دام و طیور	ذرت دامی	جو دامی	کنجاله سویا	دانه سویا	
10,400	6	6,329	1,908	2,157	-	۱۳۹۳
9,516	13	6,141	1,875	1,487	-	۱۳۹۴
9,385	13	6,458	1,333	1,581	-	۱۳۹۵
11,239	17	7,283	2,670	1,269	-	۱۳۹۶
13,181	12	9,075	2,664	1,430	-	۱۳۹۷
15,437	15	9,096	4,026	2,300	-	۱۳۹۸
14,939	6	9,865	1,865	1,819	1,384	۱۳۹۹
17,557	4	9,733	3,336	2,338	2,146	۱۴۰۰
14,348	2	8,093	2,377	1,343	2,533	۱۴۰۱
17,157	-	10,450	2,189	1,759	2,759	۱۴۰۲



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

روند ده ساله واردات نهاده های دامی بر مبنای ارزش (میلیون دلار)





اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

روند ده ساله واردات نهاده های دامی به تفکیک و کل بر مبنای ارزش واردات (میلیون دلار)

جمع کل (میلیون دلار)	افزودنی های خوراکی آماده دام و طیور	ذرت دامی	جو دامی	کنجاله سویا	دانه سویا	
3,591	8	1,798	523	1,262	-	۱۳۹۳
2,554	31	1,405	446	672	-	۱۳۹۴
2,324	38	1,413	265	608	-	۱۳۹۵
2,682	51	1,610	518	503	-	۱۳۹۶
3,406	31	2,118	606	651	-	۱۳۹۷
4,229	46	2,217	973	993	-	۱۳۹۸
4,503	28	2,506	465	794	710	۱۳۹۹
7,070	15	3,364	1,004	1,274	1,413	۱۴۰۰
7,096	8	3,272	991	854	1,971	۱۴۰۱
7,686	-	3,869	749	1,111	1,957	۱۴۰۲



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن، کشاورزی
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

برخی از مهمترین چالش های حوزه تامین نهاده های دامی

چالش های تأمین نهاده های دامی

راهکار: تخصیص و تامین ارز مرغوب و قابل انتقال برای واردات نهاده های دامی



عدم تخصیص و تأمین ارز مرغوب



۱. عدم تخصیص و تأمین ارز مرغوب

- مشکل عدم به موقع تخصیص و تامین ارز در نهایت دپو شدن نهاده های دامی در گمرکات عامل کمبود عرضه و افزایش قیمت نهاده های دامی در بازار غیررسمی
- مشکل تنها در مرحله تامین ارز نیست، بلکه گاهی حتی محموله هایی که تخصیص برای آنها صورت گرفته است نیز از تأمین ارز مرغوب و قابل انتقال بی بهره مانده اند.

چالش های تأمین نهاده های دامی



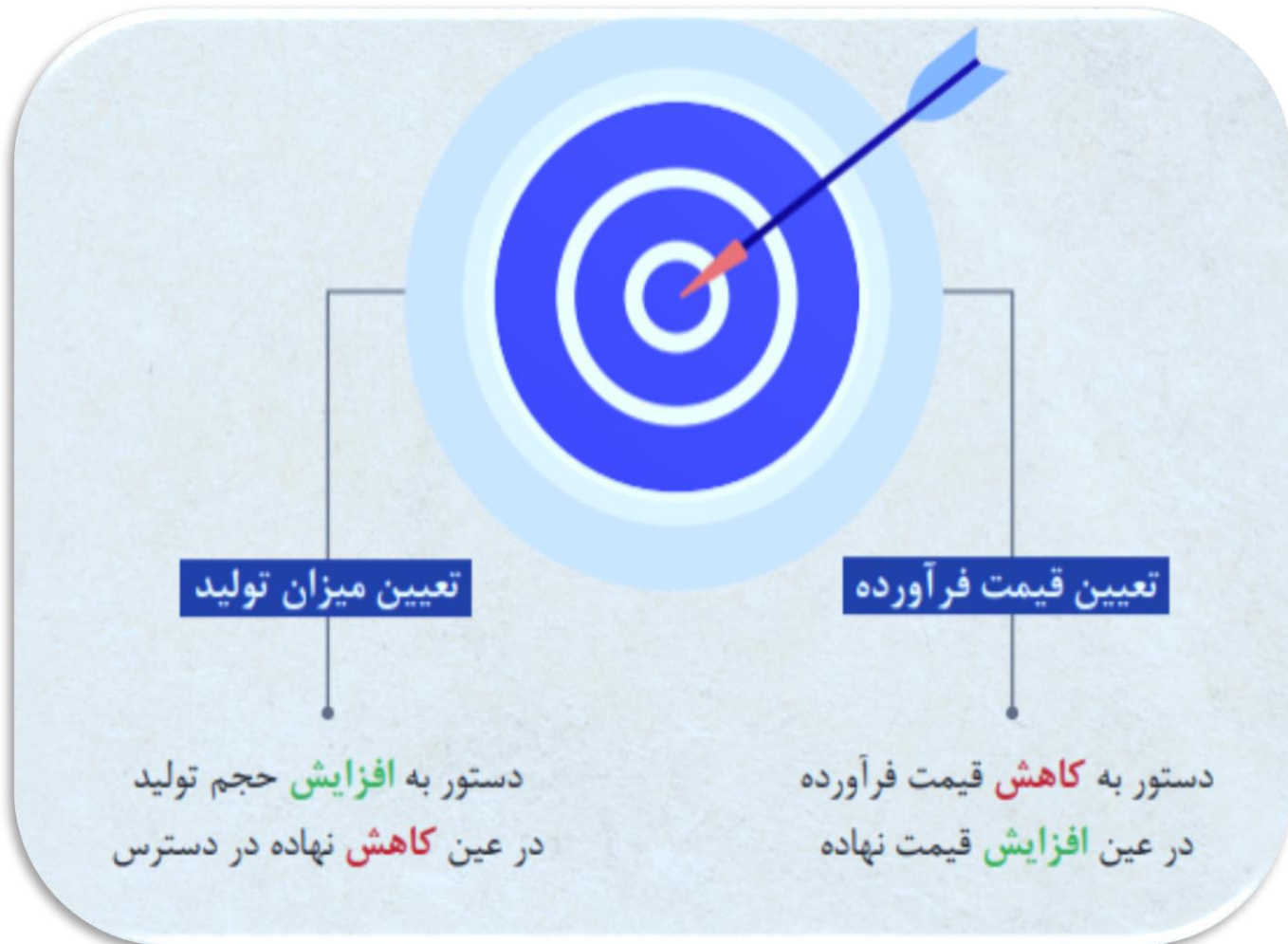
۲. ناکارآمدی سیستم توزیع

- مشکلات نرگ افزایش سامانه بازارگاه و فقدان دانش کافی جهت بهره برداری از آن-فقدان شفافیت سامانه در برقی فرآیندها
- میزان نهاده های توزیع شده در سامانه بازارگاه کمتر از ۳۰ درصد نیاز تولیدکنندگان کشور

(راهکار):

- اصلاح نظام توزیع نهاده های دامی و خوراک دام و طیور،
- رفع مشکلات فعلی نظام توزیع و سامانه بازارگاه،
- عدم توزیع نهاده به صورت خام و الزام به توزیع خوراک آماده صنعتی از طریق واحدهای تولیدی مجاز،

چالش های تأمین نهاده های دامی



۳. سیاست گذاری دستوری در حوزه قیمت و تولید

- سیاست گذاری های دستوری در حوزه قیمت و تولید (تنها) ۳۰ درصد نهاده ها با قیمت مصوب به دست تولید کننده میرسد تولیدکننده ملزم به رعایت قیمت مصوب برای محصولات پروتئینی است)

راهکار: اصلاح ساختار توزیع بر مبنای زنجیره های ارزش و پرهیز از سیاستگذاری دستوری و غیرکارشناسی

راه حل ها و راهکارها

- تخصیص و تأمین ارز مرغوب و قابل انتقال برای واردات نهاده های دامی
- اصلاح نظام توزیع نهاده های دامی و فورای دام و طیور
- پرهیز از سیاستگذاری دستوری و غیر کارشناسی





اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر کشاورزی

ارتباط با دفتر کشاورزی اتاق مشهد

خیابان امام خمینی، جنب باغ ملی، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تماس: ۰۵۱-۳۲۲۱۶۰۰۰ داخلی ۲۱۴ و ۳۳۲